Ч. 63. (858). Львів, середа дня 20. марта 1918. Рік IV

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка

Умови передплати у Львові:

На рік	44·— К.
„ півроку	22·— „
„ чвертьроку	12·— „
„ місяць	4·— „

В краю і державі:

На рік	56·— К.
„ півроку	28·— „
„ чвертьроку	15·— „
„ місяць	5·— „

За границю:

В Німеччині	56 мар.
В Америці	26 дол.
В инших державах	84 фр.

Ціна оголошень: Стрічка двопшальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К. в оповістках 1·50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Манія самодурства.

Треба раз і з сею рішучистю заговорити про манію самодурства, яка від часу до часу неначе яка пошесть бушує серед нашого загалу. Свого часу з дня на день вичікували ми поділу краю. Пошепки від уха до уха переказувано, які то обітниці „під найбільшою тайною“ дав граф Штірк українським провідникам. Що небудь стало ся, толковано як корисний знак, що зближаєсь виконанє сих обітниць. З воєнних причин дано військового намісника до Галичини, а наші самодури зейчас пояснили собі та другим „на вухо“, що се перша стація до поділу краю. Тимчасом прийшов акт 5 падолиста 1916. р. — Так само на „вухо“ переказовано з уст до уст що заложенє українського університету у Львові — річ рішена. Навіть речинець заложеня означувано. Тим часом не маємо його і до нині. Рушили були наші армії на схід та заняли були Львів. І знов пошепки пішло кругом, що „аж тепер“ прийде основна зміна нашого положеня, а прийшла ще гірша польонізація.

Тепер знов ширить ся у нас нова пошесть самодурства. На „вухо“ іде по цілім краю „довірочна“ чутка, що Галичину має ся поділити; навіть у польських ґазетах так стояло. А тимчасом факти реального житя ні трохи не ворожать, щоби на те заносило ся. Польське урядництво східної Галичини уладжує страйк, а центральне правительство ні пальцем не кивнули, щоби сему перепинити. Правительственний комісар міста Львова забороняє українським членам прибічної ради промовляти по українськи. Міністер — президент Зайдлер заповідає торжественно реформу орґанізації держави, котра має полягати в тім, що мають потворитись національні округи, однак зі захованєм неподільности краю. В міру того як австро угорська інтервенційна експедиція посуваєть ся в глуб України, підносять ся голови Поляків. Краківський „Час“ підніс уже домаганє, щоби на обсадженій Увстро-Угорщиною части України удержано ненарушену велику польську посілість. Тим більше ненарушеним оставбй польський стан посіданя в Галичині.

Пора нам вилічити ся з манії і політичних сплетень та легковірного самодурства. В політиці, особливо демократичних націй, нічо гірше не мстить ся як масове самодурство. Красше переборшити в недовірю, ніж в успокоюючім та усипляючім довірю до кругів, які нас уже стільки разів вивели в поле і яких інтереси — як вони їх розуміють, кажуть їм за всяку ціну заткати рота Полякам. Будьмо осторожні в переказуваню оптимістичних чуток. А ще більше осторожні в пристосовуваню наших кроків до сих чуток. Не даймо себе приспати. Поділ краю є покищо грушкою на вербі, а на кождий спосіб постулятом, за котрий веде ся борба та котрий ще цілком не рішений. Зрештою поділ поділови не рівний; примірсм проти поділу по Буг мусіла би заявити ся вся українська суспільність. Тому не засипляймо справи, не вірмо в „прихильність“ сього чи того міністра чи якого там князя, бо в політиці — „брат братом, а бриндзя за гроші“.

Замість дурити ся, що за нас другі подбали чи подбають, красше напружім усі сили, щоби поділ краю вимусити силою власного нашого національного напору.

„При битій дорозі“.

Під сим заголовком помістила київська „Нова Рада“ в числі з дня 7 марта статю, в котрій пише ся: Ледви позбув ся Київ північних братів, що тяжко навістили й пограбили нашу столицю, а вже видимо в нашім місті нове військо чужосторонне — німецьке. Рада народніх міністрів каже, „ті війська не мають супроти нас ворожих намірів“, що „вони лиш помогати муть“ що вони „прийшли на Україну, щоб тут завести мир і лад та допомогти нам будувати самостійну українську републику“. Випливає із сього, що Німці — се наші приятелі...

Чи сяк чи так, маємо [illegible] сусіда в своїй хаті. І хоть ми вдячні йому за лад і мир, що їх зі собою має принести і хоч його так горячо вітало притомлене населенє, то преці нь на серці тяжко — несказано тяжко! Лад і мир се лиш мінімум громадської роботи — поза тим істнує ще богато пребогато політичних проблєм. Знов пригадують ся нам старі слова наших літописців: Земля наша велика й богата, та порядку в ній не має... Приходіть, володіти й царювати нам! Віки минули, а стара казка відживає і переходить в житє. Не остали ми й нині самі і наша молода держава мусить йти до чужих по розум, по пораду, по підмогу“.

Переходячи до біжучої хвилі „Нова Рада“ пишеть: „Що ту поміч дали нам не даремно, се розуміємо — та на яких умовах? за яку ціну? Виходить вона поза межі берестейського договору і треба думати, що є вона вислідом якогось иншого порозуміня. Якого саме — не знаємо. Міністер заграничних діл повинен подати до загального відома услівя, на яких молода держава здобула підмогу своїх могучих сусідів, бо лиш, знаючи ті условини, можемо виявити своє становище і свідомо порішити та осудити факт окупації нашої столиці чужосторонніми військами. А воно тим потрібнійше, що в тих всіх енунціяціях, які проголошено між Україною й осередними державами — є ще багато неясного.

Возьмім хотьби телєграму Лінзінґена про те, що його військо заняло Рівне і здобуло там понад 1,000 гармат та безліч всяких воєнних припасів. Сама ся телєграма насуває богато голосних питайників. Сеж преціань добро Української Народної Републики. І коли німецьке військо йде лиш на те, щоби нам помагати, то яким же чином наше воєнне майно, таке незвичайно цінне і потрібне молодій державі, може переходити на власність наших нових спільників? Що-йно поталанило нам сплатити нашу неволю важкою контрибуцією, хлібом цукром і грішми, які треба було дати большевикам, а тепер знов мусимо віддавати наше добро західньому приятелеви“. Статя кінчить ся ось як: Мир дуже потрібний нам під сю пору, коли слова давньої пісні, що малювала историчну трагедію нашого народу, стають знов тілом і кровю, коли на власній шкірі приходить ся пізнати їх гірку правду:

Ой біда, біда чайці небозі,
Що вивела свої діти при битій дорозі...

Здержанє реквізицій в Галичині.

Внесенє посла Будзиновського і тов.

На засіданю державної Ради дня 15. с. м. реферував справоздавець др Окуневський від воєнно-господарської комісії про внесеня Будзиновського і товаришів та послів Семаки і тов. в справі здержаня реквізицій і евакуацій в Галичині, забезпеченє опалу в краю, заведенє контрольних органів в цїли усуваня недозволеного вивозу поживних середників із Галичини і уділенє зачетів на воєнні шкоди на Буковині, — і просив, приняти поставлені комісією внесеня.

Міністер краєвої оборони Чапп подав, що він получив ся був у тій справі з командою армії і заявив: Бажанєм інтересованих місць є, щоби заосмотрювати армію доброю дорогою. Як що покажеть ся, що треба вхопити ся примусових середників, то се робить ся в порозуміню з місцевими військовими і цивільними властями і обмежуєть ся до конечної границї.

Всї надужитя при реквізиціях, якими обтяжувало би ся населенє в незаконний спосіб, є загрожені найострійшою карою, а також недбальство при виставлюваню посвідченя під карну санкцію.

Ті неправильности, що виринули підчас офензиви в липни 1 серпня 1917 р. технічно неможливо було оминути. В цїли відшкодованя за ті надужитя покликав кватирунковий відділ ч. 9. до житя осібну комісію, до якої увійшли також німецькі власти, і вона має розслїджувати всї скарги і жалоби. Дня 14. вересня 1917. повідомила начальна команда Süd-старости про здержанє реквізицій, щоби в той спосіб сконстатувати всї незаконні реквізиції.

В послїднім часї однак похід одної армії на Україну вимагав реквізиций худоби. Міністер вказує, що військові власти старають ся усунути і поправити всї надужитя. Підносить, що засіяне Москалями збіже не є воєнною добичею, але належить до власників ґрунтів, які тим кормлять свинї в господарських урядах, то, як що подасть ся команді армії конкретні дані, се здержить ся. Евекуації переводить ся лише на боєвій лінії і то лиш в разі потреби.

Комісії для воєнних свідчень в Галичинї незадовго увійдуть в житє. Вже пороблено всї стараня.

Внесеня палата послів приняла.

Як вшехполяки розтаборились в Київі.

В часї короткого панованя большевиків в Київі вспіли туди зїхатись та загнїздитись галицькі вшехполяки, яким за горячо стало в Петроградї.

В Київі зачали вони видавати дневник „Przegląd polski“, а редакційний провід мав відомий наш „приятель“ зі Львова п. Зигмунт Васілевскі.

Та не поталанило новому дневникови. Ледви появилось кілька чисел, а вже стала до Київа долітати тверда мова німецьких гармат. Треба було опять збирати клунки та їхати в Москву.

В однім з чисел згаданого дневника поміщено звіт з діяльности т. з. „Польської Ради міжпартійного зединеня“, з якого довідуємо ся, що в тій чесній „міжпартійній“ Раді сидїли ось які добродії, в більшій частині співробітники б. „Słowa Polskiego“: Зигмунт Васілевскі, Ст. Бега, Ст. Грабскі, В. Михейда, Ф. Рачковскі, О. Бартошевич, Ю. Здзеховскі, Михайло Павліковскі, В. Кубаля, інж. Росінскі — усі майже відомі „дзялаче“ з вшехпольської боївки в Галичині. Про наміри і настрої серед тої Ради засвідчать найкрасше її постанови.

Ось приміром ухвалено між иншим, що „всякі проби порозуміня з осередчими державами, що відповідають змаганям Німців рішати про долю східної Европи перед загальним, мировим конгресом треба признати шкідливими, бо вони ведуть до побіди імперіалізму і загрожують дійсну независимість Польщі та її будучину“.

Далі Рада стверджує, що не треба робити ніяких державно-творчих зусиль в часі окупації, бо се скріпляло би становище окупаційних держав і творило би фікцію, що Поляки годять ся на розвязку польської справи осередними державами.

Рада поручає осягнути злуку з антантою та зединеними державами, творити польську армію по російській стороні і розписує „внутрішню, польську позичку у висоті 2 мілїонів рублів на організаційні цїли Ради“.

Ось як говорять Поляки там, де мають спромогу висказатись явно і щиро...

Українські манїфестації.

День 3. марта в краю.

Яворів.

Дня 3. марта с. р. відбула ся в Яворові велика манїфестація в честь Української Народньої Республики сполучена з домаганєм поділу Галичини і утвореня окремого Укр. коронного краю в Австрії. Торжество зачало ся богослуженєм в парохіяльній яворівській церкві, в якім взяли участь окрім непроглядної товпи народа представники усїх яворівських укр. товариств. Патріотичну проповідь виголосив о. Іван Фенич. Відтак рушили учасники богослуженя лавою на ринок де відбуло ся манїфестаційне віче. Отворив віче палкою промовою повітовий організатор адвокат др Р. Секел. Головою віча вибрано о. совітника Сологуба, а секретарем проф. Андрія Мовчка. Промовляли відтак пп. професор Михайло Білик і директор Ярослав Біленький. Перший говорив про берестейський мир, про повстанє Української держави і прилученє до неї Холмщини і Підляша, другий про утворенє укр. коронного краю в межах австрійської монархії. Товпа народу, яка числила яких 20 000 учасників, ухвалила з одушевленем резолюції з привітом для Укр. Републики та з домаганєм утвореня осібного укр. коронного краю в Австрії. Адвокат др Секела підніс оклик в честь Української держави і в честь монарха, як короля старинного Галича, який зібрані повторили з великим ентузіязмом. Відспівано народні имни і вислано зараз відповідні телеграми до кабінетової канцелярії, до Укр. Парляментарної репрезентації і до міністерств.

Товмач.

Святочний обхід проголошеня самостійної Української Народної республики відбув ся в Товмачи 3 марта с. р. при участи 10—12 тисяч народа. Вже о 10. годині рано простора площа перед церквою була битком набита, а ту все еще з ріжних сторін надтягають громади в походї з прапорами та відповідними надписями. Найчисленнійше явились громади Олеша та Нижнів. По Богослуженю посол Др. Іван Макух отворув святочні збори, коротко розповів історію нашого дотеперішного єствованя, та хід подій, що зложили ся на теперішне політичне положенє, в кінці відчитав звісні рівнозвучні резолюції, які принято одноголосно. Промовляли еще: о. Галібей з Нижнева, Іван Кузьма Дмитра, господар з Олеші, Володимир Шуляр, управ. школи з Братишева. Прекрасно промовляла п. Павліна Гринїзна, учителька з Горигляд, за що зібрані нагородили еї невгаваючими окликами „Слава“! По промовах відбув ся манїфестаційний похід, якого правдивою окрасою була кінна бандерія товмацьких січовиків. О 4. годині свято закінчилось.

Кути.

Святочна манїфестація з нагоди проголошеня української державности і заключеня з нею мира, відбулась в Куцькім окрузі судовім дня 3-го марта с. р. надзвичайно величаво при участи 15000, народу в столиці Гуцулії в Кутах.

Обхід сього свята розпочав ся соборною Службою Божою о годині 10 рано, на яку прибули всї доокаличні священики на чолї з повітовим маршалком о. деканом Пасїяновичом. В часї Служби Божої співав місцевий хор під батутою гім. професора Павлусевича. А тим часом формував ся на передцерковній площі похід на який прибули Гуцули з найдальших гірських сел. Кути старі, Кобаки, Рибно, Слобітка прийшли на площу вже в ряд. На чолї походу їхала 60 кінна бандерія в козацьких шапках з відзнаками і лентами а далї сам похід численного народа, який рушив головною вулицею міста на вул. Косівську через Кути старі а опісля на ринок де виголошено промови і пращаня участників. В поході, який тягнув ся 3 кільометри, виднїли прапори, синьожовті хоругви і таблиці з написами: „Хай живе Українська Народна Република“, „Вже воскресла Україна“, „Українські пролетарі єднайтесь!“ а всї участники з відзнаками. Найгарнійше в поході виглядали Гуцули і Гуцулки в одностроях, їх червоні сїраки і ріжнобарвні хустки маїли серед походу гей маки в городах.

Очевидно в обході взяла участь також інтелігенція з Вижниці і доокаличні буковинські села а їх бесїдник селянин Шпитко влучно схарактеризував безпорядність їх проводирів, які не устроїли сего свята, а заразом підніс в горячих словах національну спільність цїлого Українського Народу Галичини, Буковини і північної Угорщини „У нас нема ріжниць, нам треба згуртувати ся в одну велику родину“!

На ринку промовив іменем Комітету пан Кубранович, і предложив до ухваленя звісні однозвучні резолюції, котрі з одушевленєм манїфестанти приняли.

При кінци своєї промови візвав бесїдник всїх присутних, щоби негайно завязав ся в кождім селї комітет, який мавби за цїль поставленє в Кутах „Гуцульської Вигоди“.

В кінцї додамо, що світлини з сього свята (які виконали тут. Kriegsvermessung і якими всї без ріжниці народности одушевляють ся з причини їх оригінальности) можна набути в Комітеті, з розпродажи. Чистий дохід призначений на будову „Гуцульської Вигоди“ в Кутах, очивидно так довго, як довго малий запас вистарчить (по цїні 10 корон).

Бродки (пов. Львів).

Дня 10-го марта сего року обходжено в Бродках Свято мира і воскресеня України дуже величаво. Усипано при головній дорозі величаву могилу Тараса Шевченка, а на ній поставлено і посвячено дубовий хрест на память того Свята.

При чудовій погоді і веснянім теплі розпочались від рана сходити люди з доохрестних сіл: Добрян, Красова, Новосілки, Раківця, Поляни, Глухівця, Лубяни, Горбач і Тростяниця — та надїзджали бандерії з Добрян, Красова і Бродок в силї 120 коний, а всї умаєні і украшені.

Всї зібрали ся около церкви на великім майданї, а точно о годині 10-тій почала ся торжественна Служба Божа, котру відслужив місцевий парох о. Іполит Погорецький при участи сокільського хору з Красова і Бродок.

По відслуженю суплїкації і имну „Тебе Бога хвалим“ промовив о. парох посеред народу, о судї Божім, який стрінув Росію, і о значіню самого торжества — почім відспівано многолітствіє для Української Держави і укр. народу.

Наступила павза — а впорядчики з п. хорунжим Васькевичем на чолї — уставили величавий похід. Попереду бандерія з Красова і Бродок в силї 80 коний; провадив п. Кайта з Красова.

Потім йшли шкільні дїти і молодїж — рядами — а за ними Старшина громадська з Бродок, Лубяни і Глухівця і місцева інтелїгенція.

За ними виїхав з приходської брами на краснім карім кони з синьо жовтими лентами місцевий парох о. Погорецький, душа і організатор цїлого торжества, а ставши на чолї місцевого „Сокола“, — рушив цїлий похід селом попри двір аж до могили Шевченка. — За бродецьким „Соколом“ в одностроях ступали соколиці з Добрян і маси народу — всї чвірками — а замикав похід віддїл бандерії з Добрян в силї 40 коний.

Всьо то пишне і стрійне посувало ся в чудним порядку наперед — при звуках чудових українських пісень і при великім підемі духа і одушевленя — бо мовляв, такого величавого торжества наші далекі і глухі села ще не бачили!

А було зібраних до 3000 люда.

При могилї Шевченка застали нових гостий: се Німці з Райхенбаху і Лїнденфельд та Січові Стрільцї із Пісочної. — Вся та народна маса облягла Тарасову могилу довкола, маючи по заду бандерію.

Приставлено велику драбину, а на могигу — високу до 6 метрів — вийшов о. Погорецький та промовив до народу.

Повитавши нарід — сильним голосом згадав про нашу бувальщину — почавши від Володимира Великого — про наших королів та гетьманів, та про сумну долю нашого народу під польським і московським ярмом — почім хор гарних бродецьких сокілок відспівав пісню:

„Вже більше лїт двіста,
Як козак в неволї...“

Потім пішла бесїда про Україну. — Її опись: богацтва і сили, та про її воскресенє і державність! Про Тараса Шевченка, що „збудив Русь усю з глибокого сна!“ — за що нарід йому нинї дякує, величає та ставить памятники.

Подано зараз фелон і слїдувало посвяченє хреста на могилї — а нарід дякував Господу Богу за ту хвилю щастя, якого дождиває!

Послїдовала потім третя часть бесїди, властива промова торжества: про берестейський договір з Україною — про Холмщину і наше положенє — про подїл Галичини, про ріжні затії і конечну нашу організацію і мобілїзацію — та по ухваленю резолюцій і відспіваню многолїтствія, залунало „Вже воскресла Україна!“ — О. парох подякував всім учасникам і громадам і зійшов з могили.

Наступили пісні і радости не було кінця. На могилу вийшов господар п. Орлевич з Горбач і промовив о положеню нашого народу під Польщею і Австрією, почім похід рушив назад аж під церков і там розвязав ся, а п. Самборський в імени всїх подякував о. пароху за труд і уряджене так величавого торжества в Бродках.

В повороті похід станув коло двора — а депутація пішла до місцевої військової команди і на руки команданта Кеслера зложила чолобитню для Цісаря і передала ухвали зібраня. Вечером відбула ся народна забава в місцевій читальни.

Бандерії чужі і люди вертали до своїх громад, горді на свою силу і свідомість — і дякували Богу, що дожили так піднеслої хвилї.

Відпущенє старих річників.

Переговори з комісією оборони в справі звільнення старих річників осягнули вже той успіх, що цїсар зарядив відпущенє річників 1867, 1868 і 1869. Але сей успіх не рівняєть ся приверненю правного стану, який постав розпорядком на основі § 14 з. 6. мая 1915. Після того роспорядку кождий здібний до військової служби належить до ополченя до кінця року, в якім він кінчить 50-ий рік житя. Парлямент жадав одначе богато більше, а саме привереня стану, що був перед тим противним конституції розпорядком, отже обмеженя військової служби від 19 до 42 літ. Отже він не хоче задоволити ся відпущенєм трох найстарших річників. Правительство обіцює по відпущеню річника 1869 зачати відпускати молодші річники. Але се значить, що в слідую-

році відпустить ся річники, які вже мати муть 48 і 49 літ. Се значилоб, що в Австрії служба в ополченю сягалаб до 48 літ, підчас коли в инших державах лише до 45.

Тепер хотять німецькі міщанські партії ухвалити розпорядок § 14, а славянські партії переперли прямо непризнанє § 14. Се значило би, що одного дня малоб ся відпустити 10 річників. Отже одного дня мусілоб ся віддати однострої, виготовити документи, дати цивільні одяги — і понад мілїон людий поровозити домів. Сотки тисяч лишило би ся без роботи, а тим часом жінки стратили би причинок.

Німецькі соціяльні демократи поставили внесенє, що зносить § 14. але ставить речинці, в яких мають ся відпустити тих 10 річників, і то так вимірені, що відпущенє може дійсно наступити.

Урядове донесенє про московську ратифікацію.

ВІДЕНЬ, 18. марта (Ткб.) Російський народний комісар для заграничних справ звернув ся до заграничних урядів у Відни і Берлїні з слідуючою іскровою депешою: Дня 16. с. м. надзвичайний зїзд совітів робітничих, салдатських, селянських і козацьких відпоручників в Москві ратифікував мировий договір який Росія заключила дня 2. марта с. р. в Берестю.

Соціяльні-революціонери проти договору.

ПЕТРОГРАД. 17. марта (П. Т. А.) Мировий договір ратифіковано дня 15. марта, о півночи в офіціяльнім голосованю. Комісар справедливости заявив, що ліві соціяльні революціонери скидають із себе відвічальність і застерігають собі право виповнюванє мирових умов здержувати всею силою.

З боєвих фронтів.

БЕРЛІН, 18. марта. (Урядово.)

На заході.

Група князя Рупрехта: В Фляндрії на північ від Armentières як також в злуці з англійськими наступами по обох боках каналу La Basse була артилерійна діяльність часто піднесена. На прочім фронті була вона в мірних границях.

Група нім. престолонасл. і Гальвіца: Між Oise і Aisme, на північ від Ремсу і в поодиноких відтинках в Шампанії оживав артилерійний огонь.

В більшій силі був він через цілий день по обох берегах Мози.

Група кн. Альбрехта На льотаринськім фронті і середніх Воґезах часами діяльність артилерій.

На цілім фронті дуже жива летнича діяльність. Французькі летуни кинули бомби на виразно назначені шпитальні уряджения в Le Tour. Ми зістрілили вчера 22 ворожі літаки і 2 бальони на припоні. Підпор. Кроль здобув 21 воздушну побіду.

В лютім виносили втрати ворожих воздушних сил на італійських фронтах 18 бальонів на припоні і 138 літаків, з котрих 59 впало за нашими лініями, поза ворожими становищами. Ми стратили 61 літаків і 3 бальони на припоні.

На сході.

В південній Україні обсаджено Миколаїв.

З инших фронтів нічого нового.

Рішенє в найблизших тижнях.

„Vossische Ztg.“ доносить з Женеви: Як подають льондонські і париські дневники, висловив ся Льойд Джордж в розмові з Осипом Рікеґом: „Коли би знало ся цілу вагу нашого воєнного положення, розуміло би ся, що я потребую поперти всіх сил.

В найблизших тижнях мати мемо рішенє незвичайної ваги для істнованя держави“.

З палати вельмож.

„N. F. Presse“ доносить: Оба українські члени партії правиці в палаті вельмож митрополит гр. Шептицький і радник двору Ал. Барвінський, виступили з партії.

Німецьке правительство супроти Поляків.

МОНАХІВ, 18-го марта. „Münch. Neueste Nachrichten“, півофіціяльний орґан німецького канцлера, в телєграмі з Берліна доносить, що всупереч ошибочним представленям одної части преси про практичне значінє польсько-німецьких змагань зближеня обох народів, про що останними днями часто говорено, можна ствердити, що німецьке правительство не брало участи в тих заходах в ніякій формі. Правительство не має тепер причини обявляти супроти Поляків яких небудь надзвичайних чемностий, передовсім коштом евентуальної потреби граничного забезпеченя на сході. — Ціле правительство поділяє сей погляд і в найблизшім часі виступить з тим публично. — Слід рівнож запримітити, що фальшивою є вістка, начеби президия німецького парляменту брала участь в тих конференціях з польськими представниками.

З німецького парляменту.

БЕРЛІН. (Ткб.). На засіданю німецького парляменту виголосив промову канцлер Гертлінг. Бесідник згадав про Курляндію і Лигву, які як самостійні держави мають увійти в тісний союз з Німечиною, про Лівонію і Естонію, а відтак про Польщу. Тепер — говорив канцлер — вийшла з політичних польських кругів думка уложити наші будучі відносини. Провіримо радо, чи і о скільки можливо дійти на тій дорозі до ціли.

По канцлері говорив підсекретар Буше, а відтак центровець Паренбах котрий сказав кілька солодких слів на адресу Поляків, що: „Не уважаємо нещастєм розвязати холмську справу так, щоби вдоволити Поляків (!!). По Паренбаху говорив ще п. Давид і Навман.

НОВИНКИ.

— **Новий комісар для Львова.** Щойно тепер наспіло урядове увільненє п. Рутовського зі становища правительственного комісаря міста Львова. Його наслідником є посол Стесльович.

П. Рутовський мав безперечно немалі заслуги для „польського“ Львова, особливо з часу московського панованя. Причиною його відставки є старість і недуга (він є майже цілкового глухий). — За п. Рутовським українське населенє плакати не буде, бож він — особливо по повороті з Росії — виступав завзято проти нас, а на засіданях теперішної Ради допускав ся насильства над українськими членами і не давав їм промовляти в українській мові.

— **Віднова пасічництва, садівництва і огородництва.** Краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові в справі акції віднови пасічництва, садівництва і огородництва комунікує:

I. Обіжник ч. 4. з дня 22. лютого с. р. до всіх своїх філій і Кружків в краю з поясненями в справі замовленя огородового насіня, віднови садівництва, пасічництва і вношеня подань о субвенцію, як також формулярі збірних зголошень о огородове насінє, подань о субвенцію на заложенє взірцевих садів і віднови знищених війною садів і пасік вислано всім своїм філїям і дїяльним Кружкам. Хв. філії і Кружки на случай потреби могуть ще набути друки подань у нашім товаристві.

II. У виду браку добірних овочевих щеп, а головно з огляду на трудні транспортові відносини зелїзницею наше товариство сеї весни не буде могло узглянити дуже численні замовленя достави овочевих щеп. Зі замовлених нашим товариством 15.000 овочевих щеп в садівничім заведеню товариства „Просвіта“ в Милованю, повіт Товмач, будемо могли покрити запотребованє лише сусідуючих з Милованем філій, як Тисьмениця, Товмач, Станиславів, Галич і Бучач, а то по сій причині, що назване заведенє може сеї весни видати овочеві щепи лише льокo Милованє, так що петенти своїми фірами замовлені щепи мусіли би з Милованя забрати. Тому дотичні філії і Кружки зволять як найскорше замовленя на овочеві щепи нам надіслати.

III. Садівничо-огородничa школа. При акції віднови садівництва і огородництва товариство наше стрічає великі трудности з огляду на брак фахово вишколеного садівничо-огородничого персоналу. Нема відповідних кандидатів до обсадженя місць повітових садівничих інструкторів, нема людий до веденя овочевих шкілок і т. д. В найблизшій будучині брак фахових садівників відчуємо ще в більшій мірі. Тому Головна Рада нашого товариства дня 23. лютого с. р., а Головний Виділ товариства „Просвіта“ дня 26. лютого с. р. ухвалили спільно отворити школу садівництва і господарського огородництва побіч господарської школи тов. „Просвіта“ в Милованю вже від 1. цвітня с. р. В тій цїли оголошено в часописях конкурс на принятє учеників до тої школи. Наука трилітна. Условія принятя як подано в конкурсі. Наука безплатна. За удержанє ученики платять 60 кор. місячно. Убогі одержать книжки, евентуально будуть приняті на кошт товариства. — Просимо, щоби Хв. філії і Кружки оглянулись за відповідними учениками, які своєю чесностю, пильністю і здібностями давали би запоруку на добрих піонірів будучого розвою садівничо огородничої культури нашого краю. — Подання о принятє до школи належить слати до головного Виділу тов. „Просвіта“ у Львові Ринок ч. 10.

IV. В справі вношення подань о віднову знищених пасік в наслідок воєнних подій просимо всіх пошкодованих звертатись о інформації до своїх філій і вносити просьби на виданих в тій цїли друках, які розіслано філїям.

— **Заговір за царем у Москві.** Після донесеня „Русского Слова“ влав Смольний Інститут на слід широко розгалуженого заговору з осередком у Москві. Увязненє великого князя Михайла Александровича наступило, аж як правительство мало незбиті докази, що мало бути повалене правительство совітів, а великий князь мав бути окликаний царем. У звязи з сим увязнено арештовано богато офіцирів. Великого князя трактують дуже лагідно, щоб

не дразнити мас, у яких той князь має великі симпатії.

— **Новий російський амбасадор в Берліні.** Провідника російської мирової делєгації в Берестю Лит., Иоффе, іменовано амбасадором у Берліні.

— **Українське збіже для Туреччини і Болгарії.** При переговорах заступників німецького й австрійського правительства в Берліні постановлено, що Болгарія дістане 5 прц., а Туреччина 8 прц. знайдених (?) на Україні припасів.

— **Голяндія — уступила?** „Daily Mail“ довідуєть ся із Гаги, що голяндське правительство по річевих роздумуванях над умовами антанти про ужуванє голяндських кораблів при виміні середників поживи — ті умови приняло.

— **Кавказька Република протестує проти договору між Росією й Туреччиною.** В Тифлісі зійшов ся парлямент під проводом Чхеідзе. — Вислано всюди іскрову депешу, в якій заступники Кавказу заявляють, що вони не признають мирового договору заключеного між Росією й Туреччиною, бо після того договору кавказькі области припадають Туреччині.

— **З Товариства ім. св. Ап. Павла.** Виділ Товариства св. Ап. Павла пригадує Всеч. Духовенству, що устроює духовні реколекції в днях 25-го, 26-го і 27-го марта сего року в церкві духовної семінарії у Львові, улиця Коперника число 36. Початок 25-го марта о год. 6-тій вечером. — Реколєкційні науки уділить Преосв. Митрополит. Часть приїзджаючих Всеч. Отців зможе найти поміщенє в семінарицькім бидинку з тим, щоби привезли собі подушечку, коцик і простирало.

Дня 28-го марта відбудуть ся о 10-тій годині перед полуднем, також в духовнім семинари, в салі, 2 поверх, ч. дверий 44, загальні збори Товариства св. Ап. Павла з порядком дневним: 1) отворенє зборів, 2) звіт з діяльности виділу, 3) звіт касовий, 4) звіт контр. комісії, 5) вибір нового виділу, 6) реферати: а) участь духовенства в суспільній праці і вихованє духовних кандидатів для тої цїли, б) холмська справа, в) опіка над молодїжею, г) потреба дяківської школи. Вкінци внесення членів. — Від виділу Товариства св. Апостола Павла.

— **Всяких інформацій в справі запису і студій на висшій земельній школі у Відни, уділяє:** Кружок „Земля“, Wien XVIII., Hochschule für Bodenkultur.

ОПОВІСТКИ.

Середа 20-го марта 1918.

Нині: 20-го марта: греко-кат. Василя і Єфр., римо-кат. Иоахима.

Завтра: 21-го марта: греко-кат.: Теофілякта римо-кат. Венедикта.

| **На цїли філії.** Укр. Кр. Тов. охор. дітий і опіки над молодїжию в Стрию зложили: 1) громада Добрівляни 31 кор. 2) громадяни Верчан і Підгорець через свого пароха о. Стефана Івасика тисячу (1000) корон. Так жертводавцям як Добродїєви о. Івасикови за его труд і ініціятиву щиру подяку складає Виділ.

| **Українська Технічна Комісія** відбудови краю при кр. тов. госп. „Сільський Господар“ у Львові ул. Зіморовича ч. 20. уділяє всяких пояснень що до відбудови краю, переводить оцінку воєнних шкід, виконує всякі помiри, коштоспити, проєкти й пляни. на будинки публичні, приватні, парохіяльні.

Бюро Комісії отворене щоденно по пол. між 3—6. 1—4

| **Засїданє** Української Технічної Комісії відбудови краю при тов. „Сільський Господар“ відбуде ся в понеділок 25. марта о год. пів до четвертої пополудни в льокалі Комісії, при вул. Зіморовича ч. 20. 1—2

| **В Руській Бурсі** ремісничій і промисловій, ул. Ходоровського, ч. 3 кілька вільних місць так за доплатою як і зовсім безплатних. — Услівя принятя: скінчений 13. рік житя і кількалітня народна школа та фізична здібність до ремесла.

Поданя з долученем шкільного свідоцтва, метрики або лише посвідки парохіяльного уряду і свідоцтва убожества вносити безпроволочно на руки п. Василя Нагірного, Ринок, 36. 2—3

| **Вправні бюрові сили** в торговельній кореспонденції, книговодстві і инших конторських чинностях можуть мати занятє в Головній управі „Народної Торговлі“ Львів. Письменні зголошеня з описом житя з відписами свідоцтв дотеперішного занятя з заподанєм поручень. Услівя після умови.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.